

SLIMME LANGDURIGE ZORG

Leren van de Denen

Na de decentralisaties hebben we een complex systeem opgebouwd van concurrerende zorgaanbieders met veel ruimte voor nieuwe toetreders. Iedere zorgaanbieder is gefocust op het eigen deelgebied. Hoe bewaak je dan de integraliteit, klantvriendelijkheid en kosten van het totale zorgsysteem?

Bij de aanbesteding voor de jeugdzorg in Zeeland, onlangs voor 13 gemeentes, schreven maar liefst 200 zorgaanbieders zich in. In Noordoost Brabant is een vergelijkbare situatie met grote aantallen inschrijvingen op een tiental gemeentes. Naast de reguliere zorgaanbieders zijn dat veelal kleine zorgaanbieders die werken met ZZP-constructies, al dan niet in een landelijke franchise. De complexiteit is dusdanig dat we organisaties inzetten om zorgvragers te ondersteunen bij hun keuze (zoals MEE en Zorgbelang).

In Denemarken, een land dat cultureel niet zo heel ver af staat van Nederland, hebben ze veel verdergaande keuzes gemaakt in de langdurige zorg. Zowel de verantwoordelijkheid voor, als de uitvoering van de langdurige zorg is daar integraal bij gemeentes neergelegd. Die zijn daarvoor wel opgeschaald naar gemiddeld 50.000 inwoners. Deze aanpak van de Denen is voor Nederland om verschillende redenen zeer interessant.

Deense voorbeelden

Een mooi voorbeeld is de jeugdzorg in de gemeente Ringsted (32.000 inwoners). De afdeling jeugdzorg van de gemeente levert alle gemeentelijke diensten integraal aan jongeren van 15 tot 30 jaar; uitkeringen, vervolgoopleidingen,

Fred Pijs

voorzitter raad van bestuur GGZ Oost-Brabant





Guus Bannenberg

voorzitter raad van bestuur Tragef

“In Denemarken wordt de langdurige zorg door de gemeentelijke diensten uitgevoerd. Dat lijkt de keuzevrijheid te beperken, maar daar staan een grote slagkracht en integrale aanpak tegenover.”

psychologische begeleiding en toeleiding naar werk. Eén hulpverlener en één dossier. Interessant zijn ook de financiële prikkels. Als jeugdigen sneller naar werk worden begeleid hoeven er minder uitkeringen te worden verstrekt en is er meer budget voor de benodigde hulpverlening.

Een ander voorbeeld is de ouderenzorg in verpleeghuis Slottet in Kopenhagen. In Nederland denken we nu na over verzorgingshuizen nieuwe stijl, terwijl de Denen nog steeds inzetten op het zo lang mogelijk zelfstandig thuis leven. Bij ontslag uit het ziekenhuis staat een team van fysiotherapeuten, ergotherapeuten en “thustrainers” klaar om te helpen de draad thuis weer op te kunnen pakken. De gemeente is verplicht om dit “reablement” programma binnen zeven dagen te leveren. Deze snelheid ontlast de ziekenhuizen, maar verhoogt ook de kans op succes dat mensen langer thuis kunnen blijven wonen. Mocht dat laatste niet lukken, dan kun je (eventueel samen met je partner) via de gemeente een appartement huren in een verpleeghuis.

Een zaak van gemeenten

Een belangrijk onderscheid met Nederland is dat in Denemarken de langdurige zorg echt een zaak is van gemeenten. Het wordt door de gemeentelijke diensten



“De Nederlandse aanpak leidt tot geldverslindende bureaucratie die ten koste gaat van de zorg.”

uitgevoerd. Dat lijkt de keuzevrijheid te beperken, maar daar staan een grote slagkracht en integrale aanpak tegenover. Ook vergroot de Deense aanpak het vertrouwen in de gemeentelijke overheid. Ontevredenheid over de zorg wordt via de gemeentelijke organisatie afgewikkeld en leidt tot een grotere betrokkenheid van gemeentebestuurders, die ook over meer middelen beschikken om de kosten te beheersen. Vooral door de grote aandacht voor preventie.

In Nederland kunnen we leren van deze Deense aanpak. Het is een perspectief in de discussie over de

houdbaarheid van langdurige zorg bij gemeenten. De Nederlandse aanpak leidt tot geldverslindende bureaucratie die ten koste gaat van de zorg. De coöperatieve aanpak bij de Denen zorgt dat de middelen aan de zorg ten goede komen. Wellicht hoeven we in Nederland niet eens het stelsel te wijzigen, maar kunnen we volstaan met meer regionale samenwerking aangevuld met een regionaal budget waarbinnen schotten opgeheven worden. Dat laatste kan helpen om de integraliteit en klantvriendelijkheid te bevorderen. En het helpt de effectiviteit te verhogen, zoals de Deense voorbeelden laten zien. ○

